

BALKAN

21. januar 2004.

str. 6

POGLED IZ HAGA

O OGRANIČENJU KOMUNIKACIJA MILOŠEVIĆU I ŠEŠELJU

Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju jedan je od retkih sudova na svetu koji ima svoju Pritvorsku jedinicu. Sekretarijat, kao jedan od tri sastavna dela Međunarodnog suda, zadužen je za svakodnevno upravljanje pritvorskim prostorijama. S tim u vezi, Sekretarijat je doneo Pravila koja regulišu funkcionisanje Pritvorske jedinice, a koja zadovoljavaju najviše međunarodne standarde. Ta pravila se jednako primenjuju na svih 54 optuženih koji se trenutno nalaze u pritvoru u Sheveningenu, predgrađu na severu Haga. Ona se, samim tim, primenjuju i na Slobodana Miloševića i Vojislava Šešelja.

Pravilnik o pritvoru Međunarodnog suda počiva na nekoliko osnovnih principa. Prvo – svi pritvorenici se smatraju nevinim dok se ne dokaže suprotno, i sa njima tako valja postupati. Drugo - njihovo ljudsko dostojanstvo se mora u potpunosti poštovati. To, između ostalog, podrazumeva da se prema njima treba odnositi čovečno tokom svog vremena koje provedu u pritvoru, a na njihove osnovne fizičke, moralne i duhovne potrebe se mora odgovoriti. Treće - u pritvorskoj jedinici se ne sprovodi i ne toleriše nikakva diskriminacija na osnovi rase, boje kože, pola, jezika, etničkog porekla ili vere, ili na bilo kojoj drugoj osnovi. Namena svih prostorija Pritvorske jedinice je da se obezbedi dobrobit optuženih. Zbog toga se one ne smeju koristiti u svrhe koje podrivaju mandat Međunarodnog suda da doprinese uspostavljanju mira i bezbednosti u bivšoj Jugoslaviji.

Pravo na komunikaciju

Pritvorska jedinica pritvoreniciima pruža znatna prava na komunikaciju. Ona, međutim, nameće i određena pravila, a jedno od njih je i zabrana komunikacije sa sredstvima javnog informisanja. Za to ograničenje postoje jako važni razlozi: jedan od njih je da se optuženi zaštiti od mogućnosti da sam sebe inkriminiše davanjem izjave sredstvima javnog informisanja koja bi se kasnije protiv njega mogla iskoristiti na sudu. Osim toga, Međunarodni sud mora osigurati da optuženi nema načina da ugrozi bezbednost svedoka, naročito zaštićenih svedoka, te da je integritet sudskih postupaka zaštićen. Na kraju krajeva, optuženi treba da se brani u sudnici, a ne u medijima.

Neki pritvorenici odlučili su da prekrše ta pravila. U svim tim slučajevima, nametnute su sankcije. Nedavno, to se dogodilo i u slučajevima g. Šešelja i g. Miloševića.

Početkom decembra, upravnik Pritvorske jedinice je primio izveštaje da su Vojislav Šešelj i Slobodan Milošević nedavno davali izjave svojim političkim strankama i pristicama koristeći se prostorijama Pritvorske jedinice, s ciljem da se te izjave objave u sredstvima javnog informisanja. Kao rezultat toga, sekretar Suda je 11. decembra zabranio Miloševiću i Šešelju da u periodu od 30 dana razgovaraju bilo s kim osim sa

najbližim članovima porodice, pravnim zastupnicima (ukoliko ih imaju) i diplomatskim i konzularnim predstavnicima. Obojici im je dozvoljeno da nastave pismenu komunikaciju.

Šešelj prekršio odluku

Međutim, gospodin Šešelj se 25. decembra iz Pritvorske jedinice telefonskim putem obratio prisutnima na konferenciji za štampu Srpske radikalne stranke, čime je direktno prekršio tu odluku. Sekretarijat je zatim izdao novu odluku kojom mu je nametnuo dalja ograničenja u komunikaciji. Optuženi i dalje ima pravo da razgovara sa advokatima, ukoliko ih imenuje, i sa diplomatskim i konzularnim predstavnicima i da bilo koga primaju u posetu sem njih. Sekretarijat je 8. januara 2004. postojeća ograničenja u komunikaciji produžio za još 30 dana za obojicu optuženih.

Ograničenja u komunikaciji za Šešelja i Miloševića neće ni na koji način uticati na njihovu mogućnost da pripremaju svoju odbranu pred Međunarodnim sudom. Oni i dalje imaju neometan pristup potpuno poverljivoj komunikaciji sa svojim pravnim zastupnicima. U tom pogledu, važno je napomenuti da je Sekretarijat obe odluke doneo samostalno. Ni Tužilaštvo ni pretresna veća nisu tražili takve odluke niti su imali bilo kakvu ulogu u njihovom donošenju.

Ograničenja u komunikaciji za Miloševića i Šešelja su privremena. Izdata su za dva uzastopna perioda od po 30 dana. Da li će ograničenja u komunikaciji biti povučena ili produžena u velikoj meri zavisi od optuženih na koje se ona odnose.

Outreach Programme

outreach@icty.org